

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง สำนวนเปรียบเทียบกับปรากฏในโคลงโลกนิติ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง โคลงโลกนิติข้อคิดสอนใจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สำนวนเปรียบเทียบกับปรากฏในโคลงโลกนิติ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สำนวนเปรียบเทียบ หมายถึง ถ้อยคำที่เป็นชั้นเชิง ไม่ตรงตามรูปภาษา มีลักษณะเฉพาะตัว มีความหมายเป็นนัยแฝงอยู่ กินความกว้างหรือลึกซึ้ง นำมาใช้ให้มีความหมายแตกต่างไปจากความหมายเดิมของคำ ๆ นั้น หรืออาจจะมีมีความหมายเปรียบเทียบกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักใช้ถ้อยคำที่ไม่ยาวมาก คมคาย ลึกซึ้งกินใจ ต้องอาศัยการตีความจึงจะเข้าใจ

การใช้สำนวนเปรียบเทียบ จะต้องใช้ให้ถูกต้อง ตรงตามความหมาย และเชื่อมโยงให้เข้ากับเนื้อหาของโคลงโลกนิติ สิ่งสำคัญจะต้องใช้ให้ถูกต้องตามสถานการณ์ เหตุการณ์ และจะต้องเปรียบเทียบอย่างมีกาลเทศะ และมีมารยาท

โคลงโลกนิติ เป็นบทร้อยกรองที่มีคุณค่าและคำสอนแก่ผู้อ่าน สามารถนำคุณค่า คำสอน และข้อคิดที่ได้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี นอกเหนือจากคำสอนที่ได้แล้ว โคลงโลกนิตียังแทรกความรู้เกี่ยวกับสำนวนไทยไว้ โดยเปรียบเทียบเนื้อหาและข้อคิดกับสำนวนไทยอย่างสัมพันธ์กัน

ตัวอย่าง

ปลาร้าพันห่อด้วย	ใบคา
ใบก็เหม็นคาวปลา	คละคลุ้ง
คือคนหมูไปหา	คบเพื่อน พาลนา
ได้แต่ร้ายร้ายฟุ้ง	เฟื่องให้เสียพงศ์

สำนวนที่เปรียบเทียบกับโคลงโลกนิติบทนี้ คือ คบคนพาลพาลพาไปหาผิด
อธิบายได้ว่า การที่เราคบคนพาล คนพาลมักชักชวนเราไปในทางที่ผิด และทำให้เสื่อมเสียถึงวงศ์ตระกูลของตนเอง